

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Τ Η Ρ Ι Ο

Γ Ι Α Τ Η Ν Ε Ν Ο Τ Η Τ Α

Σ Τ Ο Ν Α Π Ε Λ Ε Υ Θ Ε Ρ Ω Τ Ι Κ Ο Α Γ Ω Ν Α

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΟΥ Π.Α.Κ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1970

Όλος ο ελληνικός λαός, όλες οι αντιστασιακές οργανώσεις και όλες οι γνήσια αντιχουντικές πολιτικές δυνάμεις πιστεύουν στην ένότητα. Γιατί ένότητα σημαίνει εύρεία λαϊκή βάση, μαζικό χαρακτήρα του κινήματος, συντονισμένο αγώνα.

Κι' όμως τέτοιου είδους ένότητα στην πλήρη έκτασή της δεν έχει επιτευχθεί στα πλαίσια του ελληνικού απελευθερωτικού κινήματος. Και λέγεται συχνά ότι αυτή ακριβώς η έλλειψη ένότητας είναι πηγή της αναιμικότητας του αντιστασιακού κινήματος του ελληνικού λαού.

Η εξήγηση είναι λαθεμένη. Και η έλλειψη ένότητας και η αναιμικότητα του αντιστασιακού κινήματος είναι ταυτόχρονα συμπτώματα μιας βαθύτερης αδυναμίας. Κι' η αδυναμία αυτή συνοψίζεται στην έξης διαπίστωση: Υπάρχει σύγχυση και σίτις αρχές και στην στρατηγική του αγώνα. Και πρέπει να είναι σαφές ότι στο μέτρο που υπάρχει σύγχυση σέ τέτοιο πλάνο, πλάνο δηλαδή αρχών και στρατηγικής, ούτε ένότητα μπορεί να επιτευχθεί, ούτε σοβαρό απελευθερωτικό κίνημα να πάρει σχήμα και μορφή.

Κάθε μορφή ένότητας απαιτεί συγκερασμό των προγραμμάτων των οργανώσεων ή των τάσεων που συμμετέχουν. 'Αλλά υπάρχει αντάλλαγμα, αντάλλαγμα που πέρνει τη μορφή της μαζικοποιήσεως και της αποτελεσματικής καθοδηγήσεως του αγώνα - επιτεύγματα όχι εύκολα ταφρόνητα. Γι' αυτό κάθε πραγματικά σοβαρό απελευθερωτικό κίνημα προβάλλει μίνιμουμ πρόγραμμα, πρόγραμμα συγκεραστικό που ενώνει, συντονίζει τις μεγάλες μάζες του λαού.

'Αλλά ένα τέτοιο μίνιμουμ ή συγκεραστικό πρόγραμμα πρέπει να ικανοποιή δύο τουλάχιστον βασικούς όρους: Πρώτο, πρέπει οι στόχοι του και οι αρχές του να βρίσκονται σέ άμεση ανταπόκριση πρός τους πόθους και τις επιδιώξεις του λαού. Δεύτερο, πρέπει η στρατηγική

πού διαμορφώνεται από τήν ήγεσία νά εἶναι συνεπής πρὸς τοὺς στόχους, πρὸς τίς κατευθυντήριες ἀρχές τοῦ ἀγῶνα καί πρέπει νά στηρίζεται σέ σωστή ἐκτίμηση τῶν ἀντικειμενικῶν δεδομένων.

Σέ ὅτι ἀφορᾷ τὸ ἐλληνικὸ ἀντιστασιακὸ κίνημα, ὅλοι δέχονται -τουλάχιστον φραστικᾶ- σὰ στόχους τήν ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ, τήν ΛΑΪΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ, τήν ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ. Καί ἀναμφίβολα αὐτοί εἶναι οἱ στόχοι πού ξεπηδοῦν ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ χιλιοπροδομένου ἐλληνισμοῦ. Ὡς ἐκεῖ καλὰ. Σύγχριση σ' αὐτὸ τὸ φραστικὸ ἐπίπεδο, στὴ φραστικὴ διατύπωση δὲν φαίνεται νά ὑπάρχη.

Τὸ μέτρο ὅμως στὸ ὁποῖο αὐτές οἱ βασικὲς ἀρχές τοῦ ἀγῶνα πραγματικᾶ καθοδηγοῦν τήν πράξη, τὸ μέτρο στὸ ὁποῖο ἀνταναντιοῦνται στὴν ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ τοῦ ἀγῶνα διαφέρει ἀπὸ ὀργάνωση σέ ὀργάνωση, ἀπὸ πολιτικὴ τάση σέ πολιτικὴ τάση. Καί διαφέρει σέ τόσο βαθμὸ πού νά ὑπονομεύεται καί ἡ ἐνότητα καί ἡ ζωντάνια τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ κινήματος.

1. Εἶναι τόσο σαφές, τόσο αὐτονόητο, πῶς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1968 δὲν εἶναι παρὰ τὸ νομικὸ ἔνδυμα τῆς ξενικῆς κατοχῆς καί τῆς στρατοκρατικῆς δικτατορίας, ὥστε νά ἔχουν ἐξαίρεθῇ ἀπὸ τὸν ἀγῶνα καί ν' ἔχουν καταδικασθῇ ὀριστικᾶ καί ἀμετάκλητα ἀπ' τίς ἀντιστασιακὲς ἡγεσίες ὅσοι δὲν πῆραν θέση ξεκάθαρη, δημόσια ἐναντίον του. Εἶναι γνωστὸ πῶς ὁ Κωνσταντῖνος ποτέ δημόσια δὲν κατεδίκασε τὸ σύνταγμα τοῦ 1968. Κι' ὅμως ἀκόμη διατηροῦνται οἱ ψευδαισθήσεις ; σέ ὀρισμένους ἀντιστασιακοὺς κύκλους πῶς ἡ ἐνότητα πρέπει νά περιλαμβάνη καί τὸν Κωνσταντῖνο. Ἕνα μίνιμουμ, συγκεραστικὸ πρόγραμμα πού ἀφίνει περιθώρια καί γιὰ τὴ συμμετοχὴ τοῦ Κωνσταντίνου εἶναι τραγέλαφος. Δὲν ξεγελᾷ κανένας. Ἀποδυναμώνει τὸ κίνημα. Ἐνισχύει τὴ χούντα. Μονιμοποιεῖ τὴν κατοχή.

2. Ὑπῆρχαν κάποτε σέ μεγάλη κλίμακα καί ὑπάρχουν ἀκόμη ψεύ-

τικές ἐλπίδες γιά ἄπονη πολιτική λύση. Τέτοια λύση δέν ὑπάρχει. Ἡ κατοχή στήν Ἑλλάδα εἶναι Ἀμερικανική. Στηρίζεται στήν ὠμή βία. Ἐξυπηρετεῖ τῆς στρατηγικά καί οἰκονομικά συμφέροντα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὅπως αὐτά ἐρμηνεύονται ἀπό τοὺς τεχνοκράτες τοῦ Πενταγώνου. Ἡ κατοχή θά τερματισθῇ μονάχα ὅταν τὸ κόστος τῆς διατηρήσεώς της γίνεῖ μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ ὠφέλη της. Κι' αὐτό τὸ κόστος ἔχει δύο ὅψεις. Πρῶτο, εἶναι τὸ κόστος τὸ ἄμεσο πού ἑναμαχητικό-δυναμικό ἀπελευθερωτικό κίνημα μπορεῖ νά προξενήσῃ στὸν κατακτητὴ. Δεύτερο, εἶναι τὸ κόστος τὸ ἐμμεσο, πού συνοψίζεται στίς ἐπιπτώσεις πάνω στή συμμαχία πού θ' ἔχει ἑνα ζωντανό, μαχητικό-δυναμικό ἀπελευθερωτικό ἐλληνικό κίνημα. Ἡ ἀνάπτυξη ἑνὸς τέτοιου κινήματος - πού μπορεῖ νά ἐγγυηθῇ τὴν πολυπόθητη ἀπελευθέρωση - ἔχει σάν προϋπόθεση τὴν ἐξασφάλιση γιά τὸ λαὸ τῶν μεγάλων στόχων τοῦ σκληροῦ ἀγῶνα ὅταν σημάνῃ ἡ ὥρα τῆς Νίκης. Κι' αὐτό σημαίνει πὼς οὔτε ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ, οὔτε ἡ ΛΑΪΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ, οὔτε ἡ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ μποροῦν νά περιορισθοῦν μέ ὁποιοδήποτε τρόπο ἀπὸ τὴ διατύπωση τοῦ ἐνωτικοῦ-συγκοινωνικοῦ προγράμματος. Γιατί, ἀπλούστατα ἀποτελοῦν τὸν ΑΚΡΟΓΩΝΙΑΙΟ ΠΙΛΟ τοῦ ἀγῶνα.

α) Γι' αὐτό δέν εἶναι νοητό νά περιορίζεται μέ ὁποιοδήποτε τρόπο ἡ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ τοῦ λαοῦ. Κι' αὐτό σημαίνει πὼς τὸ ἐνωτικό-συγκοινωνικό πρόγραμμα πρέπει νά ἀναφέρεται σὲ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ.

β) Δέν εἶναι ἐπίσης νοητό νά ἀναλάβῃ ἡ ἀντιστασιακὴ ἡγεσία, ἡ ἡγεσία τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ κινήματος ὁποιοσδήποτε δεσμεύσεις σὲ ὅτι ἀφορᾷ τὴν προστασία τῶν στρατηγικῶν καί οἰκονομικῶν συμφερόντων ξένων δυνάμεων στή χώρα μας. Ὁ ΚΥΡΙΑΡΧΟΣ ΛΑΟΣ θά ἐκφράσῃ μέ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ τίς θέσεις του πάνω στήν πορεία τῆς χώρας μας στὰ

πλαίσια πάντα τῆς ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ.

Καί εἶναι γι' αὐτό σαφές πῶς στήν ἐνωμένη ἀντίσταση δέν ἔχουν θέση ὅσοι ἐκ τῶν προτέρων ἐπιμένουν νά περιορίσουν ἢ τά ΕΘΝΙΚΑ ἢ τά ΚΥΡΙΑΡΧΙΚΑ δικαιώματα τοῦ λαοῦ. Γιατί, ἀπλούστατα, μέ τέτοιους συμβιβασμούς ἀπελευθερωτικό κίνημα δέν διαμορφώνεται. Καί χωρίς ζωντανό ἀπελευθερωτικό κίνημα ἡ Ἑλλάδα θά μέλνη στή σκλαβιά.

3. Ὁ ἀγώνας εἶναι ΕΘΝΙΚΟΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ. Καί δέν πρέπει γι' αὐτό τό λόγο νά γίνεται καμμιά παρέκκλιση σέ ἕνα ἐνωτικό-συγκεραστικό πρόγραμμα πρὸς ἄλλες κατευθύνσεις. Ἡ ἀνύψωση τοῦ βιοτικού ἐπιπέδου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ θά εἶναι δικό του ἔργο - μετὰ τήν ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ. Ἡ ὁποιαδήποτε τάση ἢ προσπάθεια νά συνδυάσουμε ΣΗΜΕΡΑ ἀγῶνα ΕΘΝΙΚΟ-ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ μέ τήν ἐξυπηρέτηση ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ τοῦ λαοῦ μας, ὁδηγεῖ σέ ἀντιφάσεις πού παραλύουν τόν ἀγῶνα. (Ὁ Τουρισμός ἐνισχύει σήμερα τό βιοτικό ἐπίπεδο τοῦ λαοῦ μας. Ἀλλά ἐνισχύει ταυτόχρονα καί τήν ἐπιβίωση τοῦ κατακτητή. Τί θά διαλέξουμε; Ἄν πράγματι πιστεύουμε στόν χαρακτήρα τοῦ ἀγῶνα, ἂν πράγματι ἔννοοῦμε αὐτό πού διακηρύσσουμε, εἶναι σαφές πῶς πρέπει νά μποῦνοτάρουμε τόν Τουρισμό.)

4. Ὁ ἔθνικοαπελευθερωτικός ἀγώνας ἀπαιτεῖ τήν κινητοποίηση τοῦ λαοῦ μας γιά ΜΑΧΗΤΙΚΗ-ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ. Ἀντίσταση μέ βάση ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ, μέ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ καί μέ ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΙ' ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ.

Ἡ ἐπίτευξη τῆς ΕΝΟΤΗΤΟΣ συνδυάζεται ἀναγκαστικά μέ τήν ὥριμανση τοῦ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ. Πρέπει τό γρηγορότερο δυνατό νά παραμερισθοῦν οἱ ΣΥΓΧΙΣΕΙΣ τῆς ἡγεσίας. Μέ καθαρή καρδιά καί καθαρή σκέψη νά προχωρήσουμε ἐνωμένοι στόν δύσκολο καί εὐγενικό ἀγῶνα γιά μιάν ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ.